

VYTAUTAS STULPINAS

Poetas, Telšiai

UŽRAŠAS, UŽRAŠUI NELYGUS

Vaikystės namuos
nebuvo langų į šiaurę.
Dulkantis, išmuštas kelias baltavo
ir lenkė didelę vasaros paslaptį –
Stulpinų kaimo koplyčią.
Tėvas rinkdavo mažytes stiklo šukes
ir, nubraukęs žemes, nešdavo saujoj
po kaštonais, į plačią juodą statinę.
Vaikystės namuos
nebuvo langų į šiaurę, –
akimirkų šviesa
sklėsdavo maloniai ir tykiai,
lyg išsklaidytai klavyrais.
Priemenės duris atšaudavo
pasenusių alyvų šlamėjimas,
turėdavęs mumifikuotų kekių šiugždesio
su gausiomis paukščių birbynėmis.
Kekių rūstybėje galėdavai išgirsti
lakant galvočių šunį.
Beje, ne vien tiktai jį.
Vasarvidžio kaitroje
į šulinį garmėdavo kibiras,
lyg į kitą pasaulį.
Beje, ne vien tiktai jis.
Apsnūdusi, erzinama vėjų,
uragano nuplėšta viršūne
laukinė kriaušė dar tebemeta
šešėlį atminties lygumose,
kartu su koplyčios saulėtu langu
einantį laukais su manim,
šešėlį ir atšvaitą,
kuriuos nešiau ir nešuos

lyg kuprinę,
pilną grifelinių lentelių.
Vienoje jų aštriai įrėžtas
užrašas, užrašui nelygus:
„Vaikystės namuos
nebuvo langų į šiaurę.“

GRŪSTĖS PASIJA

Pievose prismaigstyta perdžiūtų grėblių.
Nutyko užkampio žmonės, nerimsta gyvuliai –
kibirai paversti ant šono.
Po nepakeliamo karščio ateina
skubaus atokvėpio valanda:
vidudienis atkišo putnią alkūnę.
Kas rasi ir vyksta:
tos pačios genties vyrai
kloja patiesalus ant Grūstės smiltynų žolės.
Grakščios, nepriekaištingai sudėtos gentainių moterys
rūpestingais senbuvų žvilgsniais
traukia iš tinklų atlaidų proviantą
ir droviai nosisukusios, lyg mėgindamos
nuslėpti palengvėjimą
prie šventiškos drobės,
tykiai bara vaikus. Ak...
Pala, prieik arčiau, pasišiaušęs špoke,
aš nutrauksiu šį trumpą apsakymą,
eikš, kiek prikibk, padėk man išmatuoti
gal, sakau, per sąsiaurį,
lyg kokiam gunktelėjusiam kriaučiu,
seną giminės sielvartą,
ir dar kuo –
sukamu ceratiniu metru,
kuris tuojau įsilies į Grūstės pasiją.
Žiūrėk, žvirbli, kantriai, įdėmiai,
nepraleisk jokio mažmožio,
kur dar tolesnis girios trakas
ir valanda, kai slenka debesis
lyg perregima plunksna.

METAFORA

Ar ne uosto krantinėje
skambina ciklą,
parašytą sopranui ir pianolai?
Ne, niekada nemaniau,
kad vėl teks išplaukti lyg jungai
ant menko menkiausio plausto,
kad po mėnesių, metų
sutiksiu Metaforą
prie žuvų parduotuvės –
ilgakaklę ir mąslią, su pelerina,
vėjui veliant sekmadienio
kiaurą veltinį.

PRIEŠ SAULĖS UŽTEMIMĄ

Žvyruotu koridorium tarp kamblių
kursuoja skruzdėlės.
Iš mirusių prisikelia bobturgio kvadratas.
Milicininko užspeistos klykdamos blaškos
nykiam aptvare spekuliantės,
svaidydamos į viršų gabalus mielių,
kurių gelsvas spiečius
pamažu užstoja saulę.
Sugniuždytas bambeklis vežimas
ir astrologų priekaba
pasuka prie koplyčios bokšto,
kyšančio iš galingų uosių.
Novelistui gaila, ir tiek,
akmeninio grindinio –
vienišo, liūdno ir tuščio.
Patetika, pompastika, patosas sklinda bangomis.
Kikilas, stovėdamas prie tamsybių urėdijos,
sagsto dangaus praskiepą,
begėdiškai spokso į kelnėtas moteris
ir lietsargiu daužo žemę.
Kliūva ir novelei,
išsprūdusiai prieš saulės užtemimą.
Ką kalbėti apie novelistą.

PIRMOKAS

Kadais aš turtingas buvau
Simono Daukanto gatvėj.
Šipulių ryšelį turėjau,
mokiaus pirmoj klasėj.
Šipulių ryšelį!
Prosu lyginau
saldainių popierius,
slidėmis šliuoždavau
į svečius.
Šipulių ryšelį!
Taip, turtingas buvau,
kai mokinaus skaičiuoti:
pridėti – atimti,
dauginti – dalyti.
Kur šipulių ryšelis
ir arbatos puodelis,
prie portfelio rankenos rištas?
Taip, mokiaus skaičiuoti,
kokio raštingo būta manęs.

SAVAITĖS SENUMO ŠVIESA

Ilgu miško kelio,
žalsvu rašalu
primargintų lapų,
įkandin lydinčio žodžio.
Sutinku virsti drapanų spinta,
tepavirsiu aš šalta lėkšte,
dubeniu be vaisių,
jei tai – apgaulė.
Savaitės senumo šviesa
altanos atsiskyrėliui.
Aitraus skonio gėris

dilgina gomurį.
Brangioji, daug kas
priklauso kitam laikui.
Maža keliauti
paniurusia pakrante,
miško keliuku.
Pirmųjų medžių kreivė
beveik nežinoma,
valtį atšokusiom lentom
be perstojo talžo bangos.
Žodžių žiuželiu kuteni
senstančius plonimus.

KLOSTĖ GIMTINEI

Niekur kitur
nenorėčiau būti šįvakar.
Niekur kitur. Tik ščia.
Dauboje ant kalvos sužvilgo vanduo.
Viesulas ieško atkalnėse
kur įsisukt.
Miestas ir ežeras,
ir apdainuota sala
kasdien labiau rudenėja.
Ramus ir tylus
turėklų žemyn liūdesys.
Niekur kitur nenorėčiau
būti šįvakar
ir bodėtis blandžiais atspindžiais.
Viesulas drasko čionykštes kalvas.
Ką veiki, kamanės siela,
kokios gegnės tavo akiraty?
Lėtas vienišas šokis,
sugrotas pailgu lapu, –
kam ir ko?